

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2022 m. gegužės 12 d. įsakymu Nr. V-93
(Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2024 m. gegužės 9 d. įsakymo Nr. V-62
redakcija)

DOVANŲ POLITIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Dovanų politika nustato dovanų priėmimo, teikimo, vertinimo, apskaitos, naudojimo tvarką, elgesį ir veiksmus, gavus neteisėtą atlygį. Asmeninės ir kitos dovanos, gaunamos ir teikiamos ne dėl tarnybinės padėties ar tarnybinių pareigų, nepatenka į Dovanų politikos reguliavimo sritį.

2. Dovanų politikos nuostatos taikomos Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau – ministerija), Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros, Kauno Tado Ivanausko zoologijos muziejaus, Lietuvos geologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos, Lietuvos zoologijos sodo, Vaclovo Into akmenų muziejaus, Valstybinės miškų tarnybos, VšĮ Statybos sektoriaus vystymo agentūros (toliau – įstaiga) vadovams, politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojams, valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis (toliau bendrai – darbuotojai).

3. Dovanų politikos nuostatos *mutatis mutandis* taikomos dovanas gaunant ministerijai ir įstaigoms (kaip juridiniams asmenims), taip pat ministerijai ir įstaigoms (kaip juridiniams asmenims) dovanas teikiant.

4. Darbuotojai negali priimti ir teikti dovanų, išskyrus išimtinius atvejus, kai gaunamos ar teikiamos:

4.1. dovanos pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, kurios įprastai yra susijusios su darbuotojo pareigomis;

4.2. reprezentacijai skirtos dovanos su valstybės, įstaigos ir kitokia simbolika.

5. Dovanų politikos 4.1 ir 4.2 papunkčiuose nurodytos darbuotojų gautos dovanos, priklausomai nuo jų vertės, laikomos darbuotojo nuosavybe (kai vertė neviršija 150 eurų) arba ministerijos ar įstaigos nuosavybe (kai vertė viršija 150 eurų). Šiais atvejais atliekami Dovanų politikos II–IV skyriuose numatyti veiksmai.

6. Švenčių proga rekomenduojama teikti tik sveikinimus (pvz., atvirukus, elektroninius sveikinimus) be dovanų. Švenčių proga teikiamų dovanų vertė neturi viršyti 50 eurų.

7. Kai dovaną sudaro keli skirtingi funkciškai susiję daiktai, laikoma, kad gauta ar teikiama viena dovana.

8. Neteisėtu atlygiu laikoma darbuotojui dėl jo tarnybinės ar darbo veiklos atnešti, atsiųsti (paštu, per kurjerį, elektroniniu ar kitais būdais) ar kitu būdu palikti pinigai, daiktai, kurie nelaikytini dovanomis, gautomis pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, kurios įprastai susijusios su darbuotojo pareigomis, taip pat nelaikytini reprezentacijai skirtomis dovanomis su valstybės, įstaigos ir kitokia simbolika arba paslaugomis, kai naudojamosi tarnybinais tikslais. Neteisėtas atlygis, turintis kyšio pažymių, yra toks, kai jis atitinka Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 230 straipsnio 4 dalyje nurodytą kyšio sąvoką. Gavus neteisėtą atlygį, atliekami Dovanų politikos V–VII skyriuose numatyti veiksmai.

Darbuotojams, kurie pagal Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymą priskiriami asmenims, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką, draudžiama iš lobistų priimti ir jiems teikti bet kokias dovanas ar kitokį atlygį.

9. Dovanų politika parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymu, Lobistinės veiklos įstatymu, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu, Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos

įstatymu, Baudžiamuoju kodeksu ir Rekomendacinėmis gairėmis dėl dovanų ar paslaugų priėmimo apribojimų, patvirtintomis Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2020 m. kovo 12 d. sprendimu Nr. KS-40 „Dėl Rekomendacinių gairių dėl dovanų ar paslaugų priėmimo apribojimų“.

II SKYRIUS DARBUOTOJŲ VEIKSMAI, GAVUS DOVANĄ

10. Darbuotojas, gavęs ir priėmęs dovaną, kurios vertė yra nuo 50 iki 150 eurų, per 3 darbo dienas pateikia informaciją (deklaruoja) apie dovaną (išskyrus Dovanų politikos 12 punkte nurodytą atvejį) ministerijos intraneto skiltyje dėl dovanų (kai dovaną gavo ministerijos darbuotojas) arba įstaigos nustatyta tvarka (kai dovaną gavo įstaigos darbuotojas). Įstaigos turi teisę nusistatyti, kad darbuotojai pateikia informaciją (deklaruoja) apie dovaną, kurios vertė mažesnė nei 50 eurų. Dovanos vertę darbuotojas nustato atsižvelgdamas į tapačių daiktų ar jų atitikmenų rinkos vertę pagal elektroninėje erdvėje ar kituose informacijos šaltiniuose esančius duomenis, vadovaudamasis kita informacija.

11. Dovanų politikos 10 punkte nurodytu atveju darbuotojas pateikia tokią informaciją (dėl ministerijos ar įstaigų vadovybės gautų dovanų jų pavedimu informaciją gali pateikti kiti darbuotojai):

- 11.1. dovanos gavimo datą;
- 11.2. dovanos apibūdinimą ar pavadinimą;
- 11.3. dovaną gavusio darbuotojo pareigas, vardą, pavardę;
- 11.4. dovanotojo pareigas, vardą, pavardę, atstovaujama subjektą (nurodomi žinomi duomenys);
- 11.5. dovanos vertę.

12. Kai ministerijai ar įstaigai skirta dovana gauta iš valstybinių įstaigų, institucijų ar jų atstovų, savivaldybių įstaigų ar jų atstovų, informacija pagal Dovanų politikos 10 punkto nuostatas neteikiama.

13. Darbuotojas, gavęs ir priėmęs dovaną, kurios vertė gali būti didesnė nei 150 eurų, per 3 darbo dienas nuo jos priėmimo ministerijos Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyriui (kai dovaną gavo ministerijos darbuotojas) arba įstaigoje paskirtam asmeniui ar padaliniui (kai dovaną gavo įstaigos darbuotojas) el. paštu pateikia tokią su gauta dovana susijusią informaciją:

- 13.1. dovanos gavimo datą;
- 13.2. dovanos apibūdinimą ar pavadinimą;
- 13.3. dėl kokių priežasčių ar kokiomis aplinkybėmis gauta dovana;
- 13.4. dovanotojo pareigas, vardą, pavardę, atstovaujama subjektą (nurodomi žinomi duomenys);
- 13.5. dovanos gavimo vietą;
- 13.6. dovanos nuotrauką (-as);
- 13.7. kitą aktualią informaciją.

14. Jeigu darbuotojas, gavęs dovaną, neturi galimybės per Dovanų politikos 10 ar 13 punktuose nurodytą terminą pateikti informacijos dėl ligos, atostogų ar kito laikino nebuvimo darbe, jis turi tai padaryti ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo ligos, atostogų ar kito laikino nebuvimo darbe pabaigos.

III SKYRIUS DOVANŲ VERTINIMAS, APSKAITA, DOVANŲ VERTINIMO KOMISIJOS SUDARYMAS

15. Ministerijos Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyrius, įstaigoje paskirtas asmuo ar padalinys, gavę informaciją apie dovaną, per 3 darbo dienas įvertina, ar ji pagal Dovanų politiką, Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymą, Lobistinės veiklos įstatymą ir kitus teisės akus

laikytina teisėta. Jei nustatoma, kad dovana teisėta, informacija apie ją perduodama dovanų vertinimo komisijai dovanos vertei nustatyti.

16. Dovanų vertinimo komisija dovanos vertę nustato per 7 darbo dienas nuo informacijos apie dovaną gavimo. Dovanos vertė nustatoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatyme ir Turto ir verslo vertinimo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos finansų ministro 2012 m. balandžio 27 d. įsakymu Nr. 1K-159 „Dėl Turto ir verslo vertinimo metodikos patvirtinimo“, nurodytais vertinimo kriterijais. Dovanos vertė gali būti nustatoma atsižvelgiant ir į tapačių daiktų ar jų atitikmenų rinkos vertę pagal elektroninėje erdvėje ar kituose informacijos šaltiniuose esančius duomenis, vadovaujantis kita informacija.

17. Darbuotojas, gavęs dovaną, privalo suteikti galimybę ministerijos Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyriui, įstaigoje paskirtam asmeniui ar padaliniui ir (ar) dovanų vertinimo komisijai apžiūrėti dovaną, prireikus – pakartotinai. Dovanų vertinimo komisijai priėmus sprendimą dėl dovanos vertės, apie tai informuojamas dovaną gavęs darbuotojas.

18. Dovanų vertinimo komisijai nustačius, kad dovanos vertė yra didesnė kaip 150 eurų, dovana perduodama ministerijos (jei dovana gauta ministerijos darbuotojo) ar įstaigos (jei dovana gauta įstaigos darbuotojo) nuosavybėn įtraukiant ją į turto apskaitą teisės aktų nustatyta tvarka. Darbuotojas, gavęs dovaną, per 3 darbo dienas ją perduoda už ministerijos ar įstaigos už turto valdymą atsakingam asmeniui. Dovana turi būti perduota ministerijos ar įstaigos nuosavybėn tokia, kokia buvo gauta. Ministerijos Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyriaus atsakingas darbuotojas, įstaigoje paskirtas asmuo ar padalinys pagal Dovanų politikos 10 punktą pateikia informaciją apie gautą didesnės nei 150 eurų vertės dovaną per 3 darbo dienas nuo dovanos vertės nustatymo.

19. Nustačius, kad dovanos vertė yra 150 eurų ar mažesnė, ji laikoma darbuotojo, gavusio dovaną, nuosavybe. Darbuotojas informaciją apie dovaną turi pateikti (deklaruoti) vadovaudamasis Dovanų politikos 10 punktu per 3 darbo dienas nuo informacijos apie dovanos laikymą jo nuosavybe gavimo.

20. Už turto valdymą atsakingas asmuo, kuriam perduota dovana, per 1 darbo dieną nuo jos priėmimo užpildo dovanos priėmimo ministerijos ar įstaigos nuosavybėn aktą (akto forma pateikta Dovanų politikos priede), kuris registruojamas dokumentų valdymo informacinėje sistemoje (toliau – DVIS). DVIS dovanos priėmimo ministerijos ar įstaigos nuosavybėn aktą pasirašo už turto valdymą atsakingas asmuo, o vizuoja darbuotojas, perdavęs dovaną. DVIS dovanos priėmimo ministerijos ar įstaigos nuosavybėn aktas perduodamas atsakingam darbuotojui, kad dovana būtų įtraukta į turto apskaitą.

21. Dovanų vertinimo komisijos sudėtį ir jos darbo reglamentą tvirtina ministerijos kancleris (dėl dovanų, gautų ministerijoje) ir įstaigų vadovai (dėl dovanų, gautų įstaigose).

22. Dovanų vertinimo komisija:

22.1. yra nuolat veikianti komisija;

22.2. sudaroma iš ne mažiau kaip 3 narių. Į komisijos dėl ministerijoje gautų dovanų sudėtį įtraukiami ministerijos Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyriaus darbuotojas, ministerijos padalinių, atsakingų už ministerijos finansų ir turto valdymą, darbuotojai, prireikus – kiti darbuotojai. Komisijų dėl įstaigose gautų dovanų sudėtį nustato įstaigų vadovai.

IV SKYRIUS

APLINKOS MINISTERIJOS AR ĮSTAIGOS NUOSAVYBĖN PERDUOTŲ DOVANŲ NAUDOJIMAS

23. Ministerijos ar įstaigos nuosavybėn perduota dovana:

23.1. naudojama bendroms ministerijos ar įstaigos reikmėms, jei atitinka dovanos paskirtį;

23.2. padedama darbuotojams laisvai prieinamoje ir matomoje bendro naudojimo vietoje vaišintis, jei yra valgoma ar geriama (išskyrus alkoholį);

23.3. eksponuojama darbuotojams laisvai prieinamoje ir matomoje vietoje, jei atitinka tokią paskirtį;

23.4. perduodama laikantis Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimų valstybiniam muziejams arba archyvams, jei yra muziejinė vertybė ar turi kitą kultūrinį požiūriu vertingą savybę.

V SKYRIUS

DARBUOTOJŲ VEIKSMAI, GAVUS NETEISĖTĄ ATLYGĮ

24. Jeigu darbuotojui siūlomas, žadamas duoti, duodamas neteisėtas atlygis atitinka kyšio požymius arba provokuojama jį priimti, darbuotojas privalo perspėti tokį neteisėtą atlygį siūlantį, žadantį ar davusį asmenį apie jo daromą korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką, galimas pasekmes (galimą ikiteisminį tyrimą, baudžiamąją atsakomybę) ir pareikalauti nedelsiant nutraukti tokius veiksmus. Darbuotojas turi aiškiai pasakyti ir savo elgesiu parodyti, kad netoleruoja korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos, ir neprovokuoti asmens duoti neteisėtą atlygį (kyšį), paaiškinti, kad privalės pranešti apie tai asmeniui ar padaliniui, atsakingam už korupcijos prevenciją, arba (ir) teisėsaugos įstaigoms. Konkretūs veiksmai, kuriais privalo vadovautis darbuotojas, kuriam siūlomas, žadamas duoti, duodamas neteisėtas atlygis (kyšis), nurodyti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos sistemos pareigūnų ir darbuotojų elgesio ir veiksmų, kai jiems siūlomas ar duodamas kyšis, rekomendacijose, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2019 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. D1-649 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos sistemos pareigūnų ir darbuotojų elgesio ir veiksmų, kai jiems yra siūlomas ar duodamas kyšis, rekomendacijų patvirtinimo“, ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos antikorupcinio elgesio taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. D1-90 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos antikorupcinio elgesio taisyklių patvirtinimo“.

25. Darbuotojas privalo atsisakyti priimti neteisėtą atlygį, neatitinkantį kyšio požymių, ir paaiškinti tokius daiktus siūlančiam asmeniui, kad jų priėmimas gali būti vertinamas kaip Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo, Dovanų politikos pažeidimas, paraginti neteikti siūlomų daiktų, juos atsiimti.

26. Nepavykus iš karto perspėti neteisėto atlygio davėjo (pvz., jam pasiūlinus arba kai neteisėtas atlygis atsiųstas paštu, per kurjerį ir pan.), jis gali būti kviečiamas telefonu, el. paštu, raštu ar kitais būdais (jei žinomi ryšio duomenys) atvykti į ministeriją ar įstaigą atsiimti atsiųstų ar paliktų daiktų arba neteisėtas atlygis išsiunčiamas jo davėjui tuo pačiu būdu, kaip ir buvo gautas (paštu, per kurjerį).

27. Dovanų politikos 26 punkte nurodytus veiksmus dėl neteisėto atlygio gražinimo vykdo (taip pat, kai pagal Dovanų politikos 15 punktą nustatyta, kad dovana yra neteisėtas atlygis):

27.1. ministerijos Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyrius, įstaigoje paskirtas asmuo ar padalinys, pagal Dovanų politikos VI skyriaus nuostatas atlikęs veiksmus ir įvertinęs, kad neteisėtas atlygis nepriskirtinas kyšiui ar kitai korupcinei veikai;

27.2. darbuotojas, gavęs neteisėtą atlygį, jei su ministerijos Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyriumi, įstaigoje paskirtu asmeniu ar padaliniu tai suderinta (pvz., kai akivaizdu, kad gautas neteisėtas atlygis neturi kyšio požymių).

28. Apie siūlytą, siūlomą, žadamą duoti ar duotą (paliktą, rastą, atsiųstą, perduotą per kitą asmenį) neteisėtą atlygį (išskyrus siūlytą neteisėtą atlygį, neturintį kyšio ar kitos korupcinės veikos požymių, kai po darbuotojo perspėjimo asmuo nedelsdamas nutraukė tokius veiksmus) darbuotojai visada žodžiu, raštu, telefonu ar elektroniniu būdu nedelsdami praneša ministerijos Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyriui (dėl neteisėto atlygio, teikto ministerijos darbuotojui) arba įstaigoje paskirtam asmeniui ar padaliniui (dėl neteisėto atlygio, teikto įstaigos darbuotojui).

VI SKYRIUS

NETEISĖTO ATLYGIO GAVIMO APLINKYBIŲ VERTINIMAS

29. Ministerijos Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyriaus darbuotojas, įstaigose paskirti asmenys ar padaliniai, gavę informacijos apie neteisėtą atlygį (jeigu darbuotojas, kuriam

siūlytas, siūlomas, žadamas duoti ar duotas neteisėtas atlygis, neinformuoja teisėsaugos institucijų¹, nes nežino, ar toks atlygis gali būti priskirtas kyšiui) kartu su įvykio vietoje esančiu darbuotoju (darbuotoju, kuriam siūlytas, siūlomas, žadamas duoti ar duotas neteisėtas atlygis) atlieka šiuos veiksmus:

29.1. įvertinęs gautos informacijos turinį ir nustatęs galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymius:

29.1.1. nedelsdamas informuoja ministerijos vadovą (dėl ministerijoje gauto kyšio) arba įstaigos vadovą (dėl įstaigoje gauto kyšio) ir kompetentingas teisėsaugos institucijas; imasi visų priemonių galimai nusikalstamai veikai sustabdyti ir fiksuoti;

29.1.2. informuoja kyšį siūlantį, žadantį duoti ar davusį asmenį, kad jis turi palaukti, kol atvyks teisėsaugos pareigūnai. Jei toks asmuo pasišalino iš įvykio vietos, apie tai informuoja teisėsaugos pareigūnus;

29.1.3. imasi priemonių įvykio vietai apsaugoti, kol atvyks teisėsaugos pareigūnai. Jeigu galimai kyšis paliktas ant stalo, įkištas į stalčių, numestas ant žemės, yra drabužių kišenėse ar kitoje vietoje, jis neliečiamas, nebent yra pavojus, kad gali būti pamestas ar sunaikintas. Įvykio vietoje daiktai neliečiami, pvz., neperskaičiuojamos pinigų kupiūros, stengiamasi užtikrinti, kad ir kiti asmenys nieko nelieštų;

29.1.4. esant techninėms galimybėms, įvykį fiksuoja garso ar vaizdo įrašu;

29.1.5. užsirašo asmenų (jei tokių yra), kurie galėjo matyti kyšio davimo ar bandymo jį duoti faktą, ryšio duomenis, kad būtų galima susisiekti, paprašo palaukti, kol atvyks teisėsaugos pareigūnai;

29.1.6. teikia reikiamą pagalbą teisėsaugos institucijų pareigūnams, tiriantiems aplinkybes dėl kyšio, pateikia surinktą informaciją ir su jais bendradarbiauja;

29.1.7. įvertina surinktos informacijos turinį; nustatęs, kad nėra galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos požymių, apie tai informuoja ministerijos kanclerį (dėl ministerijoje gauto neteisėto atlygio) arba įstaigos vadovą ar jo įgaliotą asmenį (dėl įstaigoje gauto neteisėto atlygio) ir imasi Dovanų politikos 27 punkte nurodytų priemonių, kad gauti daiktai būtų gražinti.

VII SKYRIUS

VEIKSMAI, KAI NETEISĖTAS ATLYGIS NEATSIIMTAS

30. Jeigu neteisėtas atlygis neperduodamas teisėsaugos institucijoms (jei nėra nusikalstamos veikos sudėties), davėjas nežinomas arba neatsiima neteisėto atlygio, vadovaujantis galiojančiais teisės aktais ir protingumo principu, neteisėtas atlygis (priimamas vienas iš šių sprendimų):

30.1. naudojamas bendroms ministerijos ar įstaigos reikmėms;

30.2. padedamas darbuotojams laisvai prieinamoje ir matomoje bendro naudojimo vietoje vaišintis, jei yra valgomas ar geriamas (išskyrus alkoholį);

30.3. eksponuojamas darbuotojams laisvai prieinamoje ir matomoje vietoje, jei atitinka tokią paskirtį;

30.4. perduodamas laikantis Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimų valstybiniam muziejams arba archyvams, jei yra muziejinė vertybė ar turi kitą kultūrinį požiūriu vertingą savybę;

30.5. vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais, perduodamas labdarai;

30.6. sunaikinamas.

31. Vieną iš Dovanų politikos 30 punkte nurodytų sprendimų priima ministerijos kancleris (dėl ministerijoje gauto neteisėto atlygio) arba įstaigos vadovas ar jo įgaliotą asmuo (dėl įstaigoje gauto neteisėto atlygio).

¹ Pagal Korupcijos prevencijos įstatymo 9 straipsnį, viešojo sektoriaus subjekto darbuotojas apie jam žinomą korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką, išskyrus veiką, kurią galbūt padarė, daro ar rengiasi padaryti jo artimieji giminaičiai ar šeimos nariai (artimųjų giminaičių ir šeimos narių sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso II skyriuje), privalo pranešti Lietuvos Respublikos prokuratūrai, Specialiųjų tyrimų tarnybai arba kitai ikiteisminio tyrimo įstaigai, jeigu jis gavo duomenų, leidžiančių pagrįstai manyti, kad buvo padaryta, daroma ši veika ar rengiamasi ją daryti, ir jeigu teisės aktuose nėra nustatytų praneštinės informacijos atskleidimo ribojimų.

(Dovanos priėmimo įstaigos nuosavybės akto formos pavyzdys)

DOVANOS PRIĖMIMO ĮSTAIGOS NUOSAVYBĖS AKTAS

20____m. _____ d. Nr.

Dovanų vertinimo komisijos dovanos įvertinimo protokolo data ir numeris	Dovanos pavadinimas ar apibūdinimas

Perdavė:

Turto davėjas

_____ (pareigos, vardas ir pavardė)

Priėmė:

Turto gavėjas

_____ (pareigos, vardas ir pavardė)